

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «НЕМІШАЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
АЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»

Циклова комісія соціально-гуманітарних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчально-методичної роботи

Олександр САНЧЕНКО
« 1 » 08 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ: Україна І СВІТ

Інтегрований курс

НЕМІШАЄВЕ 2025

Укладачі: Катерина КОСТЮЧЕНКО, викладач історії, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;
Марія СИВУРА, викладач історії, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист;
Олена ХОМЕНКО, викладач історії, спеціаліст першої кваліфікаційної категорії.

Робоча програма навчального предмета «Історія: Україна і світ» інтегрований курс, розроблена на основі навчальної програми для закладів загальної середньої освіти «Історія: Україна і світ», 10-11 клас, інтегрований курс (авторський колектив під керівництвом Мудрий М. М.) затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.08.2022 № 698.

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії
Соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол від «___» серпня 2025 року № ___

Голова циклової комісії _____ Світлана СКУРАТІВСЬКА

1. Опис навчального предмета «Історія: Україна і світ» Інтегрований курс.

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань / Спеціальність	G Інженерія, виробництво та будівництво / G13 Харчові технології G3 Електрична інженерія H Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина / H1 Агрономія H2 Тваринництво H6 Ветеринарна медицина H7 Агроінженерія J Транспорт та послуги / J8 Автомобільний транспорт D Бізнес, адміністрування та право / D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок D3 Менеджмент I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення / I10 Соціальна робота та консультування
Характеристика навчального предмета	
Вид	Базовий
Загальна кількість годин	215
Форма контролю	Семестрова оцінка
Показники навчального предмета для денної форм навчання	
Курс (рік підготовки)	1, 2
Семестр	1, 2, 3, 4
Кількість годин на семестр	1-й семестр – 68, 2-й семестр – 69, 3-й семестр – 34, 4-й семестр – 44.
Кількість тижневих годин	1-й семестр – 4, 2-й семестр – 3, 3-й семестр – 2, 4-й семестр – 2.

2. Мета та завдання навчального предмета

Мета:

різнобічний розвиток, виховання й соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві і цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності.

сприяти розвитку особистості, яка володіє ключовими і предметними компетентностями, усвідомлює власну національну ідентичність, має патріотичний світогляд, займає активну громадянську позицію, розуміє виклики глобалізованого світу і здатна реагувати на динаміку суспільних завдань через засвоєння й осмислення історичних явищ і процесів, що стосуються національних інтересів України XX–XXI століття у світовій історії.

– поглиблення інтересу до історії як сфери знань і навчального предмета, розвиток мисленнєвих здібностей і вмінь, необхідних для розуміння сучасних викликів;

– набуття системних знань про факти, події, явища, тенденції в Україні та світі XX–XXI ст. з позицій: цінності життя людини, досвіду українського державотворення, утвердження єдності й соборності Українського народу, значення європейських культурних і правових традицій для суспільних процесів в Україні, зміцнення національних інтересів і суверенітету, цілісності та непорушності кордонів Української держави в контексті світового історичного процесу;

– розвиток історичного, критичного і творчого мислення, здатності розуміти загальний хід історичного процесу й проблеми, що стоять перед країною і світом, формувати висловлення й обстоювати власний погляд на інформацію;

– розуміння національного інтересу, необхідності захисту суверенітету, територіальної цілісності в умовах реальних військово-політичних, інформаційних та інших викликів;

– ознайомлення з культурними надбаннями, зокрема з цінностями та історико-культурними традиціями українського та інших народів;

– формування національної політичної й правової культури, громадянської

самосвідомості, пошани до державної символіки України в гармонійному поєднанні з національними та загальнолюдськими цінностями.

Інтегрований курс сприятиме: баченню суспільних явищ у конкретно-історичних умовах, переосмисленню минулого в світлі нових фактів і викликів суспільного розвитку, вмінню інтерпретувати історію України як частину світового культурного, економічного та політичного простору, здатності дотримуватися принципів демократії і розуміти їхню цінність у сучасному світі, виявляти стійкість до маніпуляції свідомістю навколо історії, прогнозувати суспільний розвиток.

3. Компетентнісний потенціал навчальної дисципліни

Під час реалізації навчальної програми здобувач освіти має формувати на відповідному віковому рівні такі **ключові компетентності**:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності в галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчатися впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності;
- культурна компетентність;
- підприємливість і фінансова грамотність.

Предметні компетентності:

- **хронологічна компетентність** — уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і тяглість життя суспільства;

- **просторова компетентність** — уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;

- **інформаційна компетентність** — уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;

- **логічна компетентність** — уміння визначати та застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій і явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;

- **аксіологічна компетентність** — уміння формулювати оцінку історичних

подій та історичних постатей, суголосну до цінностей та уявлень відповідного часу або відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям.

В основу формування компетентностей студента покладено:

- досвід, як здобувача освіти;
- потреби, що мотивують до навчання;
- знання та вміння, набуті в освітньому середовищі (у школі, родині) та соціальних ситуаціях.

Уміння, **наскрізні** для всіх ключових і предметних компетентностей:

- читати з розумінням;
- висловлювати власну думку усно й письмово;
- критично та системно мислити;
- творити;
- проявляти ініціативу;
- логічно обґрунтовувати позицію;
- конструктивно керувати емоціями;
- оцінювати ризики;
- приймати рішення;
- розв'язувати проблеми;
- співпрацювати з іншими.

Очікувані результати наприкінці розгляду курсу «Історія: Україна і світ» полягають у формуванні первинного уявлення про те, як:

- мислити історико-хронологічно, орієнтуючись в історичному часі, встановлюючи причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами та процесами, діяльністю людей і її результатами в часі, визначати зміни та тривалість у житті суспільства;

- мислити геопросторово, орієнтуватися в соціально-історичному просторі, виявляти взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури та навколишнього природного середовища;

- мислити критично, працювати з різними джерелами інформації та формулювати історично обґрунтовані запитання;
- мислити системно, виявляти взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох;
- розуміти множинність трактувань минулого й сучасного та зіставляти їх інтерпретації;
- усвідомлювати власну гідність, реалізувати власні права і свободи, поважати права й гідність інших осіб, виявляти толерантність, протидіяти проявам дискримінації;
- дотримуватися демократичних принципів, конструктивно взаємодіяти з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою та суспільством, долучатися до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем;
- усвідомлювати необхідність утвердження верховенства права й дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Пріоритетами курсу «Історія: Україна і світ» визначено:

- антропоцентризм;
- громадянська відповідальність і відповідна до неї практика поведінки;
- уявлення про толерантність як основу співжиття людей у будь-якому соціумі;
- дотримання засад міжгалузевої і міжпредметної інтеграції під час розкриття змісту.

Програма ґрунтується на таких **ціннісних орієнтирах**, як гідність і повага до особистості, ідентичність, цілісний світогляд, гармонійний розвиток, добродієність, співпраця, самостійність, плекання любові до рідного краю, української культури, активна громадянська позиція.

Основна частина програми поділена на три складові: очікувані результати навчання, зміст навчального предмета й види навчальної діяльності. Також наведені орієнтовні завдання для практичних і творчих робіт як доповнення до видів освітньої діяльності. Перша складова містить орієнтовні результати навчання в поєднанні того, що необхідно знати, розуміти й уміти учням та утунню для формування *компетентнісного потенціалу* і наскрізних умінь відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти. Друга складова включає зміст

навчальної дисципліни, структурно поділеної на шість розділів. Третя складова містить орієнтовні приклади освітньої діяльності відповідно до сучасних педагогічних уявлень про види навчальної діяльності.

4. Програма навчального предмета 10 клас

Вступ. Переддень світової війни

Розділ 1. Перша світова війна

Розділ 2. Соціальні й національні революції в Європі.

Українська революція

Розділ 3. Облаштування повоєнного світу:

між демократією й авторитаризмом

Розділ 4. Тоталітарні режими як виклик людству

Розділ 5. Україна і світ напередодні Другої світової війни.

Початок війни

Розділ 6. Друга світова війна: перебіг і результати

Історія: Україна і світ (від 1945 р. до сучасності) 11 клас

Вступ. Уроки Другої світової війни

Розділ 1. Повоєнне врегулювання

Розділ 2. Світ у пошуках нових моделей розвитку

Розділ 3. Україна в період «відлиги»

Розділ 4. Формування постіндустріального суспільства

Розділ 5. Революційні зміни в Європі.

Проголошення незалежності України

Розділ 6. Україна в сучасному світі

. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	усього
<i>Історія: Україна і світ (1914–1945 рр.)</i>	
<i>I семестр</i>	
Вступ Переддень світової війни	
Розділ 1. Перша світова війна	
Розділ 2. Розпад імперій та утворення національних держав.	
Розділ 3. Облаштування повоєнного світу: між демократією й авторитаризмом	
<i>II семестр</i>	
Розділ 4. Тоталітарні режими як виклик людству	
Розділ 5. Україна і світ напередодні Другої світової війни. Початок війни	
Розділ 6. Друга світова війна: перебіг і результати	
<i>Контрольна робота</i>	
<i>III семестр</i>	
Розділ 7. Уроки Другої світової війни. Повоєнне врегулювання	12
Розділ 8. Світ у пошуках нових моделей розвитку	14
Розділ 9. Україна в період «відлиги»	8
<i>IV семестр</i>	
Розділ 10. Формування постіндустріального суспільства	16
Розділ 11. Революційні зміни в Європі. Проголошення незалежності України	14
Розділ 12. Україна в сучасному світі	14
<i>Контрольна робота</i>	
Усього годин	215

. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем		
I семестр		Усього
<i>Історія: Україна і світ (1914–1945 рр.)</i>		
Вступ Переддень світової війни		
<i>Розділ 1. Перша світова війна</i>		
Початок Першої світової війни.		
Політичні програми та орієнтації українців у зв'язку з початком війни.		
Воєнні кампанії 1914–1916 років.		
Театри бойових дій у 1914 р. Бойовий шлях легіону Українських січових стрільців.		
Західний фронт у 1915–1916 рр. Брусиловський прорив		
Повсякденне життя: на фронті й у тилу.		
Національне питання в ході війни.		
Завершення та наслідки війни.		
Узагальнення. Тематичний контроль		
<i>Розділ 2. Соціальні та національні революції в Європі. Українська революція</i>		
Російська революція 1917 року.		
Жовтневий переворот. Розпад Російської імперії.		
Українська революція: від автономії до незалежності.		
Універсали Центральної Ради: від автономії до самостійності.		
Українська революція. Утворення УНР.		
Українська держава. Павло Скоропадський.		
Утворення Директорії. Відновлення УНР.		
Революції в Центральній Європі.		
Проголошення Західно-Української Народної Республіки.		
Українсько-польські відносини.		
Українська державність та питання національних меншин.		
Узагальнення. Тематичний контроль		
<i>Розділ 3. Облаштування повоєнного світу: між демократією й авторитаризмом</i>		
Паризька мирна конференція. «Українське питання».		
Утворення Радянського Союзу. Статус Української СРР у складі Радянського Союзу.		
Економічний і суспільно-політичний розвиток країн Західної Європи та Америки		
Епоха «проспериті» в США.		
Економіка західноєвропейських держав: структурні зміни і стабілізація.		
Німеччина в період Веймарської республіки.		
Держави Центрально-Східної Європи.		
Українська СРР в умовах «нової економічної політики».		

Політика «коренізації» більшовицького режиму. «Українізація».	
Соціальні зміни та культурне життя.	
Практичне заняття: «Побутова культура і повсякденне життя населення Європи першої третини ХХ ст.»	
Узагальнення. Тематичний контроль	
	1 семестр
<i>Семестр II</i>	
<i>Розділ 4. Тоталітарні режими як виклик людству</i>	
Велика депресія. Світова економічна криза 1929–1933 рр.	
«Новий курс» Ф. Д. Рузвельта.	
Комунізм, фашизм і нацизм.	
Соціально-економічна політика урядів Б. Муссоліні та А. Гітлера.	
Виникнення авторитарних режимів.	
Боротьба за демократію. Режим «санації» в Польщі.	
Утвердження комуністичного тоталітарного режиму в СРСР.	
Репресії та Голодомор в Україні. Людина в умовах тоталітаризму: приклад України.	
Країни Азії, Африки та Латинської Америки.	
Країни Азії, Африки та Латинської Америки.	
Узагальнення. Тематичний контроль	
<i>Розділ 5. Україна і світ напередодні Другої світової війни.</i>	
<i>Початок війни</i>	
Європейська військово-політична криза. Вісь «Рим – Берлін».	
Утворення вогнищ війни. Діяльність Ліги Націй.	
Політика «умиротворення».	
Карпатська Україна.	
Німецько-радянські переговори й пакт Молотова-Ріббентропа.	
Початок Другої світової війни. Радянська окупація Західної України.	
«Дивна війна». Поразка Франції.	
Основні театри воєнних дій у Європі в 1939–1940 рр.: перебіг подій.	
Радянська західних областей України. Українська еміграція на початку війни: вибір політичної позиції.	
Політичні орієнтації в українському русі. Розкол в Організації Українських Націоналістів (ОУН).	
Узагальнення. Тематичний контроль	
<i>Розділ 6. Друга світова війна: перебіг і результати</i>	
Напад Німеччини на Радянський Союз.	
Нацистський окупаційний режим.	
Голокост: знищення нацистами єврейського населення Європи.	
Український національно-визвольний, комуністичний партизанський та інші рухи опору на теренах України.	
Українська повстанська армія	
Вступ у війну США і формування антигітлерівської коаліції.	

	Воєнні перемоги союзників у 1942–1945 рр.	
	Бойові дії в Центральній та Західній Європі в 1944–1945 рр. Битва за Берлін і капітуляція Німеччини.	
	Внесок українського народу в перемогу над нацизмом.	
	Економічне і суспільне життя під час війни.	
	Наслідки Другої світової війни для України.	
	Злочини проти людства. Література й мистецтво воєнного часу	
	<i>Контрольна робота</i>	
		<i>2 семестр</i>
		Усього годин
	III семестр	
	Розділ 7. Уроки Другої світової війни. Повоєнне врегулювання	
	Повоєнне врегулювання.	
	Підсумки війни: деконструкція фашизму і нацизму.	
	Політичний статус і міжнародне становище УРСР.	
	Утворення «двополюсного світу».	
	Відновлення комуністичного режиму в Україні. Повстанська боротьба. Українсько-польські відносини.	
	Відновлення ідеологічного контролю в СРСР. Повоєнне місто й село.	
	Розділ 8. Світ у пошуках нових моделей розвитку	
	«Холодна війна» і посилення консервативних тенденцій у США і СРСР.	
	Політична та економічна реконструкція Західної Європи.	
	Демократичні рухи в Західній Європі та США в 1960–1970-х роках.	
	Лібералізація комуністичного режиму в СРСР.	
	Антикомуністичні виступи у Східній Європі.	
	Особливості суспільного життя «на окраїнах» світових політичних полюсів.	
	Деколонізація і виникнення «третього світу». Близькосхідна проблема	
	Розділ 9. Україна в період «відлиги»	
	Нові кордони. Десталінізація в Українській РСР.	8
	Нові кордони. Десталінізація в Українській РСР.	2
84	Спроби реформувати економіку.	2
85	Опозиційний рух: «шістдесятники» і дисиденти.	2
86	Етносоціальна структура населення і повсякденне життя.	2
	<i>Контрольна робота</i>	
	IV семестр	
	Розділ 10. Формування постіндустріального суспільства	
87	Науково-технічна революція.	
88	Економічні та соціальні зміни у світі в 1960–1980-х рр.	
89	Економічні та соціальні зміни у світі в 1960–1980-х рр.	
90	Урбанізація і зростання освіченості населення.	

91	Західна і радянська системи розподілу суспільних благ.	
92	Комуністичні режими.	
93	Україна в умовах наростання системної кризи комуністичного ладу	
94	Україна в умовах наростання системної кризи комуністичного ладу. Концепція «радянського народу». Суспільна атмосфера в Україні.	
	<i>Розділ 11. Революційні зміни в Європі. Проголошення незалежності України</i>	
95	«Прискорення», «гласність», «нове мислення».	
96	Лібералізація суспільного та культурного життя. Національні рухи.	
97	Українське суспільство в період «перебудови».	
98	Повсякденне життя.	
99	Осінь народів: революції в Центрально-Східній Європі.	
100	Серпневий заколот 1991 року. Проголошення незалежності України.	
	Узагальнення. Тематичний контроль	
	<i>Розділ 12. Україна в сучасному світі</i>	
	Україна: труднощі та здобутки державного будівництва.	
	Україна: труднощі та здобутки державного будівництва.	
	Україна в умовах «багатополярного» світу.	
	Європейська та євроатлантична інтеграція.	
	Євроінтеграційний поступ України.	
	Постіндустріальне суспільство та виклики сучасності.	
	Контрольна робота	
		Усього годин

7. Методи навчання

- Словесні методи - розповідь-пояснення, бесіда, лекція;
- наочні методи - ілюстрація, демонстрація;
- практичні методи - лабораторні та практичні роботи;
- проблемно-пошукові методи;
- самостійна робота.
- За джерелом передачі та характером сприйняття інформації – це словесні, наочні, практичні. За основними дидактичними завданнями: метод оволодіння знаннями, формування умінь та навичок, застосування отриманих умінь і навичок.
- За характером пізнавальної діяльності пояснювально-ілюстраційні, репродуктивні, проблемного викладу, частково-пошукові, дослідницькі.

8. Методи контролю

Усного контролю: індивідуальне, фронтальне, усне опитування.

Письмового контролю: програмований, метод практичної перевірки, самоконтролю, самооцінки, тестового контролю; Контрольні, тестові завдання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти Шкала оцінювання:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів
1. Початковий	1	Студент може витворити 2-3 події, дати, історичні постаті; мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; виконує не більше ніж 20 % від загальної кількості тестів.
	2	Студент може усно відтворити кілька історичних термінів, явищ; повинен вибрати вірний варіант відповіді (на рівні "так-ні"); частково визначає хронологічну послідовність подій; може самостійно знайти відповідь у тексті підручника; розрізняє окремі історичні події та явища без зв'язку між ними; виконує 20 % від загальної кількості тестів.
	3	Студент може дати відповідь з кількох простих речень; здатен усно відтворити окремі частини теми; має фрагментарні уявлення про роботу з історичними джерелами, слабо орієнтується в хронології подій; має лише загальне уявлення про історичну карту; відсутні сформовані уміння та навички; виконує 30 % від загальної кількості тестів.
2. Середній	4	Студент має початковий рівень знань; описує історичні події без пояснень причин, з допомогою викладача здатен відтворити логіку та хронологію подій, слабо орієнтується в поняттях; має фрагментарні навички в роботі з підручником, картою, історичними документами; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; здатен давати відповіді на прості, стандартні запитання, виявляє інтерес до навчального матеріалу, виконує 45 % від загальної кількості тестів.
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, здатен відтворити його з помилками та неточностями, має стійкі навички роботи з текстом підручника, може самостійно оволодіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює історичні поняття, наводить приклади, знає основні дати; орієнтується в хронології; підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами; здатен використовувати під час відповіді карти, схеми; відповіді непослідовні та нелогічні; виконує 55 % від загальної кількості тестів.
	6	Студент самостійно дає більшість визначень, самостійно відтворює більшу частину навчального матеріалу, може поверхово аналізувати історичні події та явища і робити певні висновки; відповідає за планом, висловлює власну думку щодо теми, володіє хронологією подій; користується додатковими джерелами (хрестоматія, карта, журнально-газетні публікації, комп'ютерні програми, Інтернет); виконує 65 % від загальної кількості тестів

9. Розподіл балів, які отримують студенти

3. Достатній	7	Студент правильно відтворює логіку історичних подій, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, аналізує явища, оцінює діяльність історичних постатей, наводить власні приклади на підтвердження висловлюваної думки; самостійно викладає матеріал теми, здатен з допомогою викладача скласти план реферату, виконати його та правильно оформити; самостійно користується додатковими джерелами історичної інформації; правильно використовує історичну термінологію; складає прості таблиці та схеми; виконує 75 % від загальної кількості тестів.
Достатній	8	Студент має достатньо повні знання, вільно використовує навчальний матеріал в стандартних ситуаціях; логічно висвітлює події з точки зору історичного взаємозв'язку; синхронізує історичні події; досконало володіє історичною та політичною картою; формулює та чітко аргументує власну думку; здатен на рецензію відповіді іншого студента; здатен опрацювати матеріал самостійно, вміє підготувати реферат та захищати його найважливіші положення; виконує 80 % від загальної кількості тестів.
	9	Студент вільно оперує вивченим матеріалом, самостійно аналізує та систематизує історичні явища; знання може застосовувати у змінених, нестандартних ситуаціях; висловлює стандартну аргументацію при оцінці історико-політичних явищ; чітко тлумачить поняття; здатен до самостійного опрацювання навчального матеріалу, але потребує консультацій з викладачем; виконує прості творчі завдання; виконує 85 % від загальної кількості тестів
4. Високий	10	Студент має глибокі та повні знання історичних подій, явищ, лідерів; може визначати тенденції та протиріччя історичних процесів; робить аргументовані висновки; використовує додаткові джерела та матеріали; самостійно складає таблиці та схеми; вирішує творчі завдання; вільно орієнтується у нестандартних ситуаціях; відрізняє упереджену інформацію від об'єктивної; здатен сприйняти іншу позицію як альтернативну; виконує 95 % від загальної кількості тестів
	11	Студент здатен до самостійного вивчення матеріалу; вміє застосувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень в практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний підготувати за підтримки викладача виступ на студентську наукову конференцію; самостійно знаходить інформацію (наукова історична література, мас-медіа, Інтернет, мультимедійні програми тощо); вільно оперує термінологією; вирішує проблемно-історичні завдання; самостійно використовує знання в практичній діяльності
	12	Студент має системні знання, вміє їх самостійно набувати, представляє власні неординарні судження щодо історичних процесів та явищ; користується широким арсеналом засобів доказів своєї думки, вирішує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу історичних явищ; самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; активно використовує знання в практичній діяльності.

10. Методичне забезпечення

1. Витяг з навчального плану
2. Програма навчального предмета
3. Робоча програма навчального предмета
4. Інструктивно-методичні матеріали до лабораторних, практичних, семінарських занять
5. Текстові та електронні варіанти завдань для поточного і підсумкового контролю
6. Завдання для ДКР
7. Методичні матеріали, рекомендації щодо вивчення навчального предмета
8. Навчально-наочні комплекси
9. Підручники, карти, атласи, схеми, презентації.

